

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 1.8.2011
KOM(2011) 481 slutlig

2011/0209 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om ändring av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 när det gäller vissa bestämmelser
om den ekonomiska förvaltningen för vissa medlemsstater som drabbats av eller hotas
av allvarliga svårigheter med avseende på deras finansiella stabilitet**

MOTIVERING

1. BAKGRUND

- **Motiv och syfte**

Den ihållande finansiella och ekonomiska krisen ökar trycket på de nationella finansiella resurserna, samtidigt som medlemsstaterna stramar åt sina budgetar. I detta sammanhang är ett smidigt genomförande av programmen för landsbygdsutveckling av särskild betydelse som verktyg för ekonomiskt stöd till den reala ekonomin.

Genomförandet av programmen är emellertid ofta en utmaning på grund av de likviditetsproblem som följer av budgettätstramningarna. Detta gäller särskilt de medlemsstater som har drabbats hårdast av krisen, och genom ett program fått ekonomiskt stöd från mekanismen för betalningsbalansen för länder utanför euroområdet eller från europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM) för euroländer. Hittills har sex länder begärt finansiellt stöd enligt dessa mekanismer och har med kommissionen kommit överens om ett makroekonomiskt anpassningsprogram. Ungern fick ekonomiskt stöd från 2009 men lämnade denna stödform under 2010. De återstående fem länderna är Rumänien och Lettland inom ramen för mekanismen för betalningsbalansen, och Portugal, Grekland och Irland inom ramen för EFSM (nedan kallade *programländerna*).

För att hjälpa dessa medlemsstater att fortsätta med genomförandet av programmen och betala ut medel till projekt innehåller förslaget bestämmelser som innebär att EJFLU:s stödsats för programmen för landsbygdsutveckling i dessa medlemsstater ska kunna höjas till högst 95 % av de stödberättigande offentliga utgifterna i de regioner som är stödberättigade enligt konvergensmålet, de yttersta randområdena och de mindre Egeiska öarna, och till högst 85 % av de stödberättigande offentliga utgifterna i andra regioner, så länge de omfattas av stödmekanismerna. Detta kommer att tillföra medlemsstaterna ytterligare ekonomiska resurser och underlätta det fortsatta genomförandet av programmen i praktiken.

- **Allmän bakgrund**

Den allt värre finansiella krisen i vissa medlemsstater påverkar onekligen den reala ekonomin avsevärt som en följd av skuldnivån och medlemsstaternas svårigheter att låna pengar på marknaden.

Kommissionen har varit mycket aktiv med att lägga fram förslag om hur man bäst ska hantera den pågående finanskrisen och dess socioekonomiska effekter. I december 2008 föreslog kommissionen, framför allt inom ramen för återhämtningsplanen, ett antal förändringar av lagstiftningen i syfte att höja EJFLU:s stödsats för utgifterna inom programmen för landsbygdsutveckling under 2009. Bland de länder som anges ovan fick Grekland, Lettland och Ungern nytta av denna möjlighet.

- **Gällande bestämmelser**

I rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) fastställs gemensamma regler för programplaneringen och arrangemang för förvaltning och övervakning av program samt utvärdering av projekt.

Programmen för landsbygdsutveckling ska ses över och anpassas under återstoden av programperioden, om detta skulle behövas för överensstämmelsen med gemenskapens strategiska riktlinjer, den nationella strategiska planen och förordning (EG) nr 1698/2005, i enlighet med artiklarna 18 och 19 i den förordningen.

Enligt artikel 26.1 i rådets förordning (EG) nr 1290/2005 ska de mellanliggande betalningarna beräknas genom att den medfinansieringsnivå som gäller för varje prioritering tillämpas på de offentliga utgifter som hänför sig till denna prioritering.

- **Förenlighet med Europeiska unionens politik och mål på andra områden**

Ej tillämpligt.

2. SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSANALYS

- **Samråd med berörda parter**

Förslaget är förenligt med andra förslag och initiativ som antagits av Europeiska kommissionen till följd av finanskrisen.

- **Extern experthjälp**

Någon extern experthjälp har inte behövts.

- **Konsekvensanalys**

Förslaget kommer att göra det möjligt för kommissionen att godkänna högre stödsatser från EJFLU för de berörda länderna, så länge de omfattas av stödmekanismerna.

Någon tilläggsbudget behövs inte eftersom den totala finansieringen från fonderna för länderna och programmen under programperioden 2007–2013 inte kommer att ändras.

3. RÄTTSLIGA ASPEKTER PÅ FÖRSLAGET

- **Sammanfattning av förslaget**

- Förslaget att ändra artikel 70 i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 syftar till att EJFLU:s stödsats för programmen för landsbygdsutveckling i berörda medlemsstater ska kunna höjas till 95 % av de stödberättigande offentliga utgifterna i de regioner som är stödberättigade enligt konvergensmålet, de yttersta

randområdena och de mindre Egeiska öarna, och till 85 % av de stödberättigande offentliga utgifterna i andra regioner, så länge de omfattas av stödmekanismerna.

Efter antagandet av rådets beslut om beviljande av stöd till en medlemsstat inom ramen för stödmekanismerna ska medlemsstaten för kommissionen lägga fram ett förslag till ändring av sitt program för landsbygdsutveckling om en höjning av nivåerna för medfinansiering från EJFLU. Betalningar som lämnas in efter det att denna ändring har godkänts kommer att omfattas av det högre stödet. Detta blir en tillfällig åtgärd som upphör när medlemsstaten lämnar stödmekanismen.

I enlighet med de allmänna principer som är tillämpliga enligt förordning (EG) nr 1698/2005 får de höjda medfinansieringsnivåerna endast tillämpas för betalningar som ska göras efter det att respektive program för landsbygdsutveckling, inklusive de nya finansiella planerna, har godkänts av kommissionen.

- **Rättslig grund**

I rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) fastställs gemensamma regler för programplaneringen och arrangemang för förvaltning och övervakning av program samt utvärdering av projekt. Förslaget att ändra förordning (EG) nr 1698/2005 bör grundas på artiklarna 42 och 43 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

- **Subsidiaritetsprincipen**

Förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen eftersom det syftar till att genom EJFLU ge ökat stöd till vissa medlemsstater med stora svårigheter, eller till medlemsstater som hotas av sådana svårigheter, framför allt med problem avseende ekonomisk tillväxt och finansiell stabilitet och med en försämring av underskott och skuldsättning, även till följd av den ekonomiska och finansiella situationen internationellt. I detta sammanhang är det nödvändigt att på EU-nivå inrätta en tillfällig mekanism som gör det möjligt för Europeiska kommissionen att med hjälp av en högre medfinansieringsnivå ersätta attesterade utgifter genom EJFLU.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen.

Det aktuella förslaget är proportionerligt eftersom det är ett viktigt steg för ökat stöd från EJFLU till medlemsstater som har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av exceptionella händelser utanför deras kontroll och som omfattas av villkoren i rådets förordning (EU) nr 407/2010 (om inrättandet av en europeisk finansiell stabiliseringsmekanism), eller som har drabbats av svårigheter eller allvarligt hotas av svårigheter avseende betalningsbalansen och som omfattas av villkoren i rådets förordning (EG) nr 332/2002. För Grekland trädde det avtal mellan långivarna som slöts parallellt med rättsakten om lånefaciliteten i euroområdet i kraft den 11 maj 2010. Där föreskrivs att tillgänglighetsperioden skulle löpa ut den tredje årsdagen av den dag då avtalet ingicks.

- **Val av regleringsform**

Föreslagen regleringsform: förordning.

Övriga regleringsformer skulle vara olämpliga av följande skäl:

Kommissionen har undersökt det handlingsutrymme som regelverket medger och anser det nödvändigt, mot bakgrund av de erfarenheter som gjorts hittills, att föreslå ändringar av rådets förordning (EG) nr 1698/2005. Syftet med denna översyn är att ytterligare underlätta medfinansieringen av projekt för att på så sätt påskynda genomförandet av dem och effekterna av sådana investeringar på den reala ekonomin.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Åtagandebemyndigandena påverkas inte eftersom någon ändring inte föreslås av de maximibelopp för EJFLU-stöd som föreskrivs i de operativa programmen för programperioden 2007–2013. Kommissionen kommer för perioden i fråga att ersätta attesterade utgifter till en högre medfinansieringsnivå. Detta kommer omedelbart att leda till ytterligare betalningar till de berörda medlemsstaterna för de utgifter som deklarerats till kommissionen från och med dagen för ikraftträdandet av denna förordning, efter revideringen av landsbygdsutvecklingsprogrammen.

På grundval av de beräkningar av utgifter som den berörda medlemsstaten hittills skickat in till kommissionen kan ytterligare 90 miljoner euro från och med 2011 års budget, om förslaget godkänns i tid, och 470 miljoner euro från 2012 års budget komma att behöva betalas ut om medlemsstaterna beslutar att använda den maximala tillåtna medfinansieringsnivån.

Mot bakgrund av medlemsstatens ansökan om att få omfattas av åtgärden och med beaktande av utvecklingen när det gäller ansökningarna om mellanliggande betalningar kommer kommissionen att under 2012 se över behovet av ytterligare betalningsbemyndiganden och, om nödvändigt, föreslå lämpliga åtgärder för budgetmyndigheten.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 när det gäller vissa bestämmelser om den ekonomiska förvaltningen för vissa medlemsstater som drabbats av eller hotas av allvarliga svårigheter med avseende på deras finansiella stabilitet

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 42 och 43,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande²,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Den globala finansiella krisen utan tidigare motstycke och konjunkturnedgången har allvarligt skadat den ekonomiska tillväxten och den finansiella stabiliteten och medfört en kraftig försämring av de finansiella och ekonomiska förhållandena i flera medlemsstater. Vissa medlemsstater har stora svårigheter eller hotas av sådana svårigheter, framför allt med problem avseende ekonomisk tillväxt och finansiell stabilitet och med en försämring av underskott och skuldsättning, även till följd av den ekonomiska och finansiella situationen internationellt.
- (2) Även om viktiga åtgärder för att motverka de negativa effekterna av krisen redan har vidtagits, t.ex. lagstiftningsändringar, är finanskrisens effekter på den reala ekonomin, arbetsmarknaden och medborgarna allmänt kännbara. Trycket på de nationella finansiella resurserna ökar och mer bör göras för att mildra detta tryck genom att maximera och optimera användningen av medel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (nedan kallad *EJFLU*).
- (3) På grundval av artikel 122.2 i fördraget, enligt vilken ekonomiskt bistånd från unionen kan beviljas en medlemsstat som har svårigheter eller allvarligt hotas av stora

¹ EUT L, , s. .

² EUT L, , s. .

svårigheter till följd av exceptionella händelser utanför dess kontroll, har en sådan mekanism inrättats genom rådets förordning (EU) nr 407/2010 av den 11 maj 2010 om inrättandet av en europeisk finansiell stabiliseringsmekanism³ i syfte att bevara den finansiella stabiliteten i unionen.

- (4) Genom rådets genomförandebeslut 2011/77/EU av den 7 december 2010⁴ och 2011/344/EU av den 30 maj 2011⁵ beviljades Irland och Portugal sådant ekonomiskt bistånd från unionen. Grekland hade allvarliga svårigheter med avseende på sin finansiella stabilitet före ikraftträdandet av förordning (EU) nr 407/2010 och fick ekonomiskt bistånd från bl.a. de övriga medlemsstaterna i euroområdet.
- (5) Genom rådets förordning (EG) nr 332/2002 av den 18 februari 2002 om upprättandet av ett system för medelfristigt ekonomiskt stöd till medlemsstaters betalningsbalans⁶ inrättades ett instrument enligt vilket rådet kan bevilja ömsesidigt bistånd om en medlemsstat som inte har antagit euron har svårigheter eller allvarligt hotas av svårigheter beträffande sin betalningsbalans.
- (6) Genom rådets beslut 2009/102/EG av den 4 november 2008⁷, 2009/290/EG av den 20 januari 2009⁸ och 2009/459/EG av den 26 juni 2009⁹ beviljades Ungern, Lettland och Rumänien sådant ekonomiskt stöd.
- (7) Den period under vilken stödet är tillgängligt för Irland, Ungern, Lettland, Portugal och Rumänien anges i respektive rådsbeslut. Stödet till Ungern löpte ut den 4 november 2010.
- (8) För Grekland trädde det avtal mellan långivarna som slöts parallellt med rättsakten om lånefaciliteten i euroområdet i kraft den 11 maj 2010. Där föreskrivs att tillgänglighetsperioden skulle löpa ut den tredje årsdagen av den dag då avtalet ingicks.
- (9) Den 11 juli 2011 undertecknade finansministrarna i de 17 medlemsstaterna i euroområdet fördraget om inrättande av europeiska stabilitetsmekanismen (ESM). Fördraget är en följd av Europeiska rådets beslut av den 25 mars 2011. Det är meningen att ESM från och med 2013 ska ta över uppgifterna från den europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten (EFSF) och den europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM).
- (10) I sina slutsatser av den 23 och 24 juli 2011 välkomnar Europeiska rådet kommissionens avsikt att stärka synergier mellan låneprogrammet för Grekland och EU:s fonder, och stöder insatserna för att öka Greklands kapacitet att absorbera EU-medel i syfte att stimulera tillväxt och sysselsättning genom att de ges en ny inriktning mot förbättring av konkurrenskraft och sysselsättningsskapande. Europeiska rådet välkomnar och stöder dessutom kommissionen och medlemsstaterna i deras

³ EUT L 118, 12.5.2010, s. 1.

⁴ EUT L 30, 4.2.2011, s. 34.

⁵ EUT L 159, 17.6.2011, s. 88.

⁶ EGT L 53, 23.2.2002, s. 1.

⁷ EUT L 37, 6.2.2009, s. 5.

⁸ EUT L 79, 25.3.2009, s. 39.

⁹ EUT L 150, 13.6.2009, s. 8.

utarbetande av ett övergripande program för tekniskt bistånd till Grekland. Denna förordning bidrar till dessa insatser för synergi.

- (11) För att underlätta förvaltningen av unionsstödet, påskynda investeringarna i berörda medlemsstater och regioner och öka stödets effekter på ekonomin måste EJFLU:s stödsats få höjas till 95 % av stödberättigande offentliga utgifter i de områden som är stödberättigade inom ramen för konvergensmålet och till 85 % av de stödberättigande offentliga utgifterna i andra regioner som drabbats av allvarliga svårigheter med avseende på sin finansiella stabilitet.
- (12) I enlighet med de allmänna principer som är tillämpliga enligt förordning (EG) nr 1698/2005 får de höjda medfinansieringsnivåerna endast tillämpas för betalningar som ska göras efter det att respektive program för landsbygdsutveckling, inklusive de nya finansiella planerna, har godkänts av kommissionen. Det är därför också nödvändigt att fastställa förfarandet enligt vilket medlemsstaterna får använda den möjligheten och mekanismen för att säkerställa det.
- (13) Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 11 juli 2006 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)¹⁰ bör därför ändras i enlighet med detta.

¹⁰ EUT L 210, 31.7.2006, s. 25.

Artikel 1

I artikel 70 i förordning (EG) nr 1698/2005 ska följande punkt 4c införas efter punkt 4b:

- ”4c. Utan hinder av de övre gränser som anges i punkterna 3 och 4 kan EJFLU:s stödsats höjas till högst 95 % av de stödberättigande offentliga utgifterna i de regioner som är stödberättigade enligt konvergensmålet samt de yttersta randområdena och de mindre Egeiska öarna, och till högst 85 % av de stödberättigande offentliga utgifterna i andra regioner. Dessa stödsatser ska tillämpas på de stödberättigande utgifter som nyligen uppgivits i varje attesterad utgiftsredogörelse som lämnats in under den period då en medlemsstat uppfyller ett av följande villkor:
- a) Ekonomiskt stöd ställs till förfogande i enlighet med rådets förordning (EU) nr 407/2010 av den 11 maj 2010 om inrättandet av en europeisk finansiell stabiliseringsmekanism* eller ställdes till förfogande av andra medlemsstater i euroområdet innan den förordningen trädde i kraft.
 - b) Medelfristigt ekonomiskt stöd ställs till medlemsstatens förfogande i enlighet med rådets förordning (EG) nr 332/2002 av den 18 februari 2002 om upprättandet av ett system för medelfristigt ekonomiskt stöd till medlemsstaters betalningsbalans**.
 - c) Ekonomiskt stöd ställs till medlemsstatens förfogande i enlighet med fördraget om inrättande av europeiska stabilitetsmekanismen.

En medlemsstat som vill utnyttja det undantag som avses i första stycket ska överlämna en begäran till kommissionen om att ändra sitt program för landsbygdsutveckling i enlighet med detta. Undantaget ska tillämpas från det att kommissionen godkände ändringen av programmet, och ska upphöra att gälla när en medlemsstat inte längre uppfyller något av de villkor som anges i punkterna a, b eller c i första stycket. Medlemsstaten ska sedan skicka ett förslag till kommissionen om ändring av programmet inklusive en ny finansieringsplan som överensstämmer med de maximala satser som gällde före undantaget.

Om en medlemsstat inte överlämnar något förslag till kommissionen om ändring av programmet för landsbygdsutveckling, inbegripet en ny finansieringsplan den dag den inte längre uppfyller något av de villkor som anges i punkterna a, b och c i första stycket i denna punkt, eller om den finansieringsplan som anmälts inte överensstämmer med de maximala satser som fastställs i punkterna 3, 4 och 5 i denna artikel, ska dessa satser automatiskt bli tillämpliga från och med den dagen.

* EUT L 118, 12.5.2010, s. 1.

** EGT L 53, 23.2.2002, s. 1.”

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

FINANSIERINGSÖVERSIKT		AGRI/11/Ares/2011/880294 Rev 1 (JGS/dz) 6.20.2011.6 DATE: 26/07/2011	
1. BUDGETRUBRIK: 05 04 05 01		ANSLAG 2011: ÅB: 14 407 971 311 euro BB: 11 900 560 340 euro	
2. BETECKNING: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) beträffande ekonomiskt bidrag från fonden till vissa medlemsstater			
3. RÄTTLIG GRUND: -			
4. SYFTE: Att ändra förordning (EG) nr 1698/2005 så att vissa medlemsstater som drabbats av allvarliga svårigheter med avseende på sin finansiella stabilitet kan höja EJFLU:s stödsats till högst 95 % av de stödberättigande offentliga utgifterna.			
5. BUDGETKONSEKVENSER (1)	TOLV-MÅNADERS-PERIOD (miljoner euro)	INNEVARANDE BUDGETÅR 2011 (miljoner euro)	FÖLJANDE BUDGETÅR 2012 (miljoner euro)
5.0 UTGIFTER – SOM BELASTAR GEMENSKAPENS BUDGET (löpande priser) – NATIONELLA MYNDIGHETER – ÖVRIGA	-	ÅB: - BB: + 90	ÅB: - BB: + 470
5.1 INKOMSTER – GEMENSKAPENS EGNA MEDEL (AVGIFTER/TULLAR) – NATIONELLA	-	-	-
	2011	2012	2013
5.0.1 BERÄKNADE UTGIFTER (löpande priser) ÅB BB	- +90	- +470	- -
5.1.1 BERÄKNADE INKOMSTER	-	-	-
5.2 BERÄKNINGSMETOD: –			
6.0 KAN PROJEKTET FINANSIERAS MED DE MEDEL SOM ANSLAGITS UNDER DET BERÖRDA KAPITLET I BUDGETEN FÖR INNEVARANDE ÅR?			JA NEJ
6.1 KAN PROJEKTET FINANSIERAS GENOM ÖVERFÖRING MELLAN KAPITEL I BUDGETEN FÖR INNEVARANDE ÅR?			JA NEJ
6.2 ÄR EN TILLÄGGSBUDGET NÖDVÄNDIG?			JA NEJ
6.3 KOMMER ANSLAG ATT BEHÖVAS I KOMMANDE BUDGETAR?			JA NEJ
6.4 ÖVRIGT			
ANMÄRKNINGAR: 1) När det gäller åtagandebemyndiganden kommer ändringen av förordning (EG) nr 1698/2005 inte att medföra några budgetkonsekvenser eftersom det totala anslaget för landsbygdsutveckling förblir oförändrat liksom även fördelningen av anslaget per år. Beträffande betalningarna kan ökningen av medfinansieringsnivån resultera i större återbetalningar till den berörda medlemsstaten. Om förslaget godkänns i tid för att den nya nivån ska kunna tillämpas för betalningsansökningar avseende tredje kvartalet 2011 kan de ytterligare betalningsbemyndigandena som är nödvändiga för innevarande år uppskattas till 90 miljoner euro. För 2011 kommer situationen, om så behövs, att hanteras i den samlade överföringen. Summan av ytterligare betalningar för 2012 uppskattas till 470 miljoner euro. Mot bakgrund av medlemsstatens ansökan om att få omfattas av åtgärden och med beaktande av utvecklingen när det gäller ansökningarna om mellanliggande betalningar kommer kommissionen under 2012 att se över behovet av ytterligare betalningsbemyndiganden och, om nödvändigt, föreslå lämpliga åtgärder för budgetmyndigheten. Om exceptionella omständigheter fortsätter att motivera höjda medfinansieringsnivåer skulle konsekvenserna			

beaktas vid budgetförfarandet, och därför har ingen beräkning gjorts för 2013. Eftersom de sammanlagda anslagen från EJFLU inte förändras kommer ytterligare betalningar under 2011 och 2012 att leda till en motsvarande minskning av betalningarna i slutet av perioden.